

Warszawa, 09-07-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.533.11.2025.AK

Pan

Marcin Kierwiński

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

AE:PL-56316-74543-JDVGW-18

Szanowny Panie Ministrze,

do mojego Biura wpłynął wniosek od obywatela Białorusi przebywającego w Polsce na podstawie decyzji o ochronie uzupełniającej, który wykonuje zawód stewarda w liniach lotniczych. Praca Wnioskodawcy wymaga nieprzerwanego posiadania dokumentu podróży o okresie ważności co najmniej 6 miesięcy. Obecnie posiada białoruski paszport, którego ważność wygasa 6 września 2027 r. Ze względu na niemożność uzyskania paszportu od władz kraju pochodzenia jedynym rozwiązaniem dostępnym dla Wnioskodawcy jest uzyskanie polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca (dalej: PDPdC).

Analiza powyższego wniosku skłoniła mnie do wskazania Panu Ministrowi na ograniczenia w obecnym stanie prawnym uniemożliwiające osobom znajdujących się w sytuacji analogicznej do opisanej powyżej terminowe uzyskanie PDPdC, co w bezpośredni sposób zagraża ciągłości zatrudnienia, a w następstwie stabilizacji życiowej takich osób.

Zgodnie z art. 252 i 252a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (tekst jednolity, Dz. U. z 2025 r. poz. 1079; dalej: ustawa o cudzoziemcach), PDPdC wydawany jest wyłącznie po utracie, zniszczeniu lub wygaśnięciu ważności dotychczasowego dokumentu podróży. W sprawach takich jak niniejsza cudzoziemiec ma możliwość uzyskania PDPdC dopiero po upływie terminu ważności posiadanego dokumentu podróży. W konsekwencji, uniemożliwia to wcześniejsze zabezpieczenie ciągłości zatrudnienia, zmuszając niektórych cudzoziemców do wielomiesięcznej przerwy w pracy. Należy też wskazać, że zgodnie do art. 253 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach PDPdC ważny jest jedynie przez rok. W praktyce oznacza to, że cudzoziemiec zmuszony jest do składania nowego wniosku niemal natychmiast po odbiorze dokumentu, aby uniknąć utraty możliwości wykonywania zawodu, tak jak w sytuacji opisanej w niniejszej sprawie. Fakt, że aktualnie terminy rozpatrywania wniosków o PDPdC przez urzędy wojewódzkie w Polsce wynoszą kilka miesięcy dodatkowo pogłębia opisany problem i naraża cudzoziemców na utratę źródła utrzymania. Przedmiotowa sprawa ujawnia więc ograniczenia obecnych regulacji prawnych, które w praktyce mogą utrudniać osobom objętym ochroną międzynarodową dostęp do stabilnych warunków życia i zatrudnienia w Polsce.

We wskazanej sprawie zostałem poinformowany, że Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców przekazał w dniu 24 września 2024 r.¹ do Departamentu Spraw Międzynarodowych i Migracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o cudzoziemcach² wraz z uzasadnieniem i Oceną Skutków Regulacji. Projekt ten miał na celu przedłużenie okresu, na jaki wydaje się cudzoziemcom określone dokumenty, w tym między innymi PDPdC. Ponadto, projektowane przepisy prawa przewidywały wydłużenie okresu ważności PDPdC do 3 lat. Zasadniczym celem zmian dotyczących przedłużenia okresu, na jaki wydaje się cudzoziemcom określone dokumenty była racjonalizacja wydatków publicznych i zmniejszenie obciążenia administracyjnego związanych bezpośrednio z wydawaniem niektórych dokumentów dla cudzoziemców, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowego poziomu bezpieczeństwa migracyjnego. Z przekazanych informacji wynika, że projektowi nowelizacji ustaw dotyczących cudzoziemców z 2024 r. nie został jednak nadany bieg w uzgodnieniach wewnątrzresortowych.

¹ pismem nr DPM.ZL.0220.23.2024/KM.

² dalej jako: projekt nowelizacji ustaw dotyczących cudzoziemców z 2024 r.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie zainicjowania prac legislacyjnych nad zmianami zaproponowanymi we wskazanym projekcie ustawy, tj. przede wszystkim wydłużeniem okresu ważności PDPdC do 3 lat oraz umożliwieniem składania wniosku o PDPdC przed wygaśnięciem dotychczasowego dokumentu podróży w uzasadnionych przypadkach (np. gdy zawód wymaga dokumentu o dłuższej ważności) w celu zapewnienia ciągłości zatrudnienia osobom objętym ochroną międzynarodową.

Dodatkowo uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie zasadności wprowadzenia do obrotu prawnego procedury, która stworzy możliwość złożenia wniosku o PDPdC w okresie ostatnich 3 miesięcy ważności dotychczasowego dokumentu podróży z wydaniem tymczasowego zaświadczenia o toczącym się postępowaniu, potwierdzającego prawo do wykonywania pracy do czasu wydania PDPdC. Procedura ta mogłaby być stosowana do czasu wejścia w życie stosownej nowelizacji ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o cudzoziemcach.

Końcowo uprzejmie proszę o wyjaśnienie powodów dotychczasowego niepodjęcia prac nad projektem ustawy przekazanym Panu Ministrowi w dniu 24 września 2024 r.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/